

Aşağıdaki sorularımın, **Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

Kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması, temel mali politikalarından biridir. Bu bağlamda kamu kurumlarının kamu kaynaklarını kamu zararı doğurmayacak, bir biçimde etkin ve şeffaflık ilkesine de uygun olarak kullanması önem arz etmektedir.

Fakat son dönemde özellikle “kamuda tasarruf tedbirleri” kapsamında alınan kararlar ve başlatılan yeni uygulamalar, üniversiteler özelinde de kendini gösterir duruma ulaşmıştır. Hali hazırda eğitim alanında baş gösteren ekonomik sorunlar üniversiteli gençlere de yansımış, devlet yurtlarında kalan öğrenciler olmak üzere, birçok genç bu hususta ciddi sorunlar yaşamaya başlamıştır.

Türkiye’de 131 devlet üniversitesi, 78 vakıf üniversitesi var. 2002 yılında devlet üniversitesi sayısı 68, vakıf üniversitesi sayısı 25’ti. Yani 22 senede devlet üniversitesi sayısı yüzde 92, vakıf üniversitesi sayısı yüzde 212 arttı. Üniversiteler apartman boşluklarından kent merkezine uzak boş arsalarla kadar durmadan yayılırken iktidar hızla türeyen bu üniversite biçimleriyle ve devasa artışla beraber eğitimde nitelik, ve ekonomik sorunlar da baş göstermeye devam etmektedir.

Üniversiteleri akademik ile bilimsel yeterliliğine göre değerlendiren ve sıralayan Quacquarelli Symonds (QS) World Ranking listesine göre 1000 üniversite arasında Türkiye’den 2015’te ve 2016’da 10; 2017 ve 2018’de 11; 2019’da yeniden 10; 2020, 2021 ve 2022’de 9, 2023’te 8, 2024’te 10 üniversite bulunuyor. Times Higher Education (THE) listesine göre ilk binde Türkiye’den 2015’te, 2016’da 11, 2017’de 17, 2018’de 16, 2019’a 12, 2020, 2021 ve 2022’de 22, 2023’te 13, 2024’te 11 üniversite bulunuyor. University Ranking by Academic Performance’ın (URAP) 2023’ün aralık ayında yayımladığı listede ise ilk 500’de Türkiye’den herhangi bir üniversite bulunmuyor. ÖSYM’nin bu sene yayımladığı tercih kılavuzuna göre devlet üniversitelerinde yer alan 1453 bölümde profesör bulunmamaktadır.

Son dönemde basına yansıyan haberlere ve tarafımıza iletilen bilgilere göre; Öğrenciler sınavdayken elektrik kesintileri yaşanmakta, sınıfları su basmakta, öğrenciler dakikalarca ring sırası beklemekte, yemekhanedeki yemek miktarı öğrenciler için yetersiz kalmakta, havalar soğumuş olsa da çoğu üniversitede kaloriferler açılmamaktadır. Tüm bunlar sürerken başta öğrenci temsilciliği kurulları (ÖTK), öğrenci kulüpleri olmak üzere yan yana gelen öğrencilere yönelik baskılar da sürekli artarak devam etmektedir.

Üniversitede ayrıca pek çok altyapı sorunu da boy gösterdiği basına yansımaktadır. Evrensel'e konuşan Eğitim Sen temsilcisi, kamuda tasarruf tedbirleri kapsamında servislerinin kaldırıldığını anlatarak: "Hem kampüs içindeki öğrenci servislerinin hem de çalışan servislerinin yılbaşında biten anlaşmadan sonra yenilenmeyeceğini öğrendik." Şeklinde açıklama yapmıştır.

Yanı sıra yemek ücretlerinde artış, öğün ve porsiyon sayılarında düşüş, yurtlarda ciddi boyuta ulaşan hijyen, ısınma, altyapı, ve üniversitelere uzaklık nedeniyle ulaşım sorunları da öğrencilerin başlıca sıkıntıları arasında sayılmaktadır.

Bütçe dönemi içerisinde üniversitelere ayrılan merkezi bütçe payındaki artış, kamuda tasarruf tedbirleri, ekonomik krizin öğrencilerin üzerinde yoksunluk derecesine ulaşan geniş etkileri, yukarıda detaylıca izah ettiğimiz yapısal sorunlar ve ihtiyaçlar birlikte düşünüldüğünde; bahsi geçen sorunların çözüme yönelik bütçenin yetersiz kalacağı görülebilmektedir. Bu bilgiler ışında; sorunların çözüme kavuşturulmak yerine giderek büyüyeceği ve artan üniversite sayısı yetersiz bütçe aktarımı sebebiyle birçok gencin eğitim hayatının başlamadan son bulacağı gençlerin kaygılarının başında gelmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2020- 2024 yılları arasında yıllara göre; Türkiye'de bulunan devlet üniversitelerine ayrılan bütçe payları nelerdir? Bunların ne kadarı personel giderleri için ayrılmıştır?
- 2- 2000 yılından bu yana devlet üniversitesi sayısındaki artış nedir? Bu artışın merkezi bütçeye yansımalarının maliyeti ne olmuştur?
- 3- Üniversite sayılarındaki artış düşünüldüğünde; son 10 yıl içerisinde açılan devlet üniversiteleri ve fakültelerini akademik yeterlilik bakımından nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 4- Bölüm başkanlıklarında Profesör bulunmayan fakülte sayısı kaçtır?
- 5- Devlet üniversitelerinde son dönemde giderek artan alt yapı sorunlarından haberdar mısınız? Su basması, tadilat çalışmaları sırasında baş gösteren ciddi kazalar, ısınma sorunları hakkında tarafınıza ulaşan şikâyetler nelerdir? Bu sorunların çözümü adına bir çalışmanız mevcut mudur?
- 6- Üniversitelerdeki porsiyonların küçültüldüğü yahut öğün miktarının düşürüldüğü iddiaları doğru mudur? Hangi üniversitelerde bu uygulamalar görülmektedir?
- 7- Üniversitelerde öğrenci yemekleri için belirlenen ücret artışlarına ilişkin bir karar mevcut mudur? Öğrencilerin karşılayamadığı yemek ücretlerinin düşürülmesi ve yeterli porsiyonda, hijyenik ve doyurucu öğünlerin sunulması adına bir çalışmanız var mıdır?
- 8- Kamuda tasarruf tedbirleri adı altında üniversitelerde başlatılan uygulamalar alınan kararlar nelerdir? Ulaşım, hijyen ve yemek sorunlarının artışında bu tedbirlerin etkisi var mıdır?
- 9- Üniversitelerde yaşanan ısınma sorunlarından haberdar mısınız? Bu sorunların kamuda tasarruf tedbirleri ile ilgisi var mıdır? Çözümü adına yürütülen bir denetim mekanizması mevcut mudur?

- 10- Önergeyi cevaplayacağınız tarih itibarıyla devlet yurtlarında kalan üniversiteli öğrenci sayısı kaçtır?
- 11- Devlet yurtlarında kalan ve üniversitesi yurda uzak olduğu için değişim talep eden öğrenci sayısı kaçtır? Şehir merkezine 10 km'den uzak inşa edilen yurtların sayısı kaçtır?
- 12- Üniversiteleri yurttan uzak olduğu için 3 saati bulan ve vesait değişimi sebebiyle maliyeti de büyük ölçüde karşılamaz olan öğrencilerin ulaşım sorunu hakkında nasıl bir çalışma yürüteceksiniz?
- 13- Üniversitelerde servis ulaşımının kaldırılacağına ilişkin iddia doğru mudur?
- 14- Devlet yurtlarında baş gösteren hijyen, alt yapı ısınma ve beslenme sorunlarının çözümüne ilişkin planınız nedir?